

Til høringsparterne

Affald og Data
J.nr. 2023-1881
Den 1. juli 2024

Høring om udkast til bekendtgørelse om affaldstilsyn

Miljøstyrelsen sender hermed udkast til bekendtgørelse om affaldstilsyn i høring.

Miljøstyrelsen skal venligst anmode om at modtage eventuelle høringssvar senest **den 13. september 2024**.

Høringssvaret bedes sendt til Miljøstyrelsen på e-mailadressen mst@mst.dk med angivelse af journalnummer MST-2023-1881 i emnefeltet og med kopi til Nanna Binø Møller, nandb@mst.dk.

De modtagne høringssvar, herunder afsenders navn og mailadresse, vil blive offentliggjort på Høringsportalen. Såfremt høringssvaret indeholder personoplysninger, kan der læses mere om håndteringen af personoplysninger her: <https://mst.dk/service/om-miljoestyrelsen/miljoestyrelsens-persondatapolitik/hoeringer/>.

Om udkast til bekendtgørelse om affaldstilsyn

Baggrunden for udkast til bekendtgørelse om affaldstilsyn er den politiske aftale om Klimaplan for en grøn affaldssektor og cirkulær økonomi af 16. juni 2020 og den opfølgende politiske aftale af 30. august 2022.

Erhvervsaffald udgjorde i 2021 ca. 74 pct. af den totale affaldsmængde. Virksomhederne har pligt til at sortere deres affald og sikre, at udsorteret genanvendeligt affald ikke bliver sendt til forbrænding. I dag er tilsynet med virksomhedernes affaldshåndtering dog varierende og i mange tilfælde begrænset. Derfor er det i ovennævnte politiske aftale besluttet at styrke tilsynet med virksomhedernes affaldshåndtering fra 2025 med en strømlinet praksis på tværs af landet.

Styrket affaldstilsyn og strømlinet praksis har til formål at fremme lige konkurrencevilkår og sikre høj genanvendelse og en højere regelefterlevelse i øvrigt.

Udkast til bekendtgørelse om affaldstilsyn er en ny hovedbekendtgørelse, der skal sikre en del af implementeringen af ovennævnte politiske aftale.

Udkast til bekendtgørelse om affaldstilsyn indebærer en opdeling af affaldstilsynet i et administrativt affaldstilsyn, der udføres af Miljøstyrelsen, og et fysisk affaldstilsyn, der udføres af kommunerne eller af Miljøstyrelsen. Der er således tale

om en ny formel organisering af affaldstilsynet, der skal sikre, at virksomheder fremover bliver underlagt både administrative og fysiske affaldstilsyn.

Udkast til bekendtgørelse om affaldstilsyn vil ikke medføre ændringer af de gældende regler om, hvordan affald skal håndteres eller behandles, og tilsynsmyndighederne vil derfor både på de administrative og fysiske affaldstilsyn skulle se på virksomhedernes overholdelse af gældende regler. Udkast til bekendtgørelse om affaldstilsyn vil heller ikke medføre ændringer af de håndhævelsesskridt, der gælder i dag.

Udkast til bekendtgørelse om affaldstilsyn finder alene anvendelse på regler, der er udstedt i medfør af miljøbeskyttelseslovens kapitel 6 om affald. Dette vil medføre, at der i forbindelse med et affaldstilsyn ikke skal påses regler, der er udstedt i medfør af eksempelvis miljøbeskyttelseslovens kapitel 2 f.eks. regler om producentansvar og skrotningsgodtgørelse eller i medfør af eksempelvis miljøbeskyttelseslovens kapitel 5 f.eks. regler om miljøtilsyn.

Miljøstyrelsen bliver fysisk affaldstilsynsmyndighed for en række virksomheder

I dag er det som udgangspunkt kommunerne, der fører tilsyn med virksomheders overholdelse af regler om affald udstedt i medfør af miljøbeskyttelseslovens kapitel 6.

Udkast til bekendtgørelse om affaldstilsyn indebærer, at Miljøstyrelsen fører fysisk affaldstilsyn med affaldsbehandlingsanlæg, indsamlingsvirksomheder og virksomheder, der er mærket med (s) på listerne i bilag 1 og 2 i bekendtgørelse om godkendelse af listevirksomhed, jf. bekendtgørelsesudkastets § 3, stk. 2.

Den nye bestemmelse vil medføre, at Miljøstyrelsen fremover skal føre fysisk affaldstilsyn med ovennævnte virksomheders overholdelse af regler udstedt i medfør af miljøbeskyttelseslovens kapitel 6 i eksempelvis bekendtgørelse om affald og bilskrotbekendtgørelsen. Regler i bekendtgørelserne udstedt efter eksempelvis andre kapitler i miljøbeskyttelsesloven skal således ikke påses i forbindelse med et affaldstilsyn.

Udkast til bekendtgørelse om affaldstilsyn indebærer endvidere, at hvis der tillige udføres andre aktiviteter, herunder aktiviteter omfattet af andre listepunkter på listerne i bilag 1 og 2, fører Miljøstyrelsen fysisk affaldstilsyn med hele virksomheden, jf. bekendtgørelsesudkastets § 3, stk. 2.

Den nye bestemmelse vil medføre, at Miljøstyrelsen vil være affaldstilsynsmyndighed for hele virksomheden, såfremt blot en lille del af virksomheden kategoriseres som et affaldsbehandlingsanlæg, en indsamlingsvirksomhed eller en virksomhed, der er mærket med (s) i bekendtgørelse om godkendelse af listevirksomhed.

Administrativt affaldstilsyn og udpegning til fysisk affaldstilsyn

I dag er det som udgangspunkt kommunerne, der fører tilsyn med virksomheders overholdelse af regler om affald udstedt i medfør af miljøbeskyttelseslovens kapitel 6.

Udkast til bekendtgørelse om affaldstilsyn indebærer, at Miljøstyrelsen fremover fører administrativt affaldstilsyn med virksomheders produktionsenheder, jf. bekendtgørelsesudkastets § 3, stk. 1.

Den nye bestemmelse vil medføre, at Miljøstyrelsen fremover skal føre administrativt affaldstilsyn med virksomheders overholdelse af regler udstedt i medfør af miljøbeskyttelseslovens kapitel 6 i eksempelvis bekendtgørelse om affald og bilskrotbekendtgørelsen. Regler i bekendtgørelserne udstedt efter eksempelvis andre kapitler i miljøbeskyttelsesloven skal således ikke påses i forbindelse med affaldstilsynet.

De fleste administrative affaldstilsyn vil blive udvalgt ud fra en *risikobaseret* tilgang på baggrund af data fra Affaldsdatasystemet (ADS) og data i CVR-registeret. Det betyder, at affaldstilsyn vil blive målrettet de virksomheder, hvor der er størst risiko for, at reglerne ikke bliver overholdt, og hvor miljørisikoen ved regelbrud er størst.

Virksomhederne vil ved udvælgelsen til administrativt affaldstilsyn, der går forud for et fysisk affaldstilsyn, blive sammenlignet ved hjælp af en række indikatorer og rangeret, så virksomheder med høj risiko vil blive udvalgt ofte, mens virksomheder med lav risiko sjældnere vil blive udvalgt til administrativt affaldstilsyn. Der vil dog også blive foretaget stikprøvekontrol og udført en række tematiserede tilsyn, det vil sige tilsyn med virksomheder i en bestemt branche, et udvalgt geografisk område eller lignende, som Miljøstyrelsen vælger at sætte fokus på.

Som følge af den politiske aftale fra 2022 skal hver 15. af de omkring 360.000 danske virksomheder, der ikke får regelmæssigt miljøtilsyn, årligt blive udtrukket til administrativt tilsyn, som Miljøstyrelsen står for. Denne frekvens stiger som udgangspunkt til hver 3. virksomhed årligt fra 2027.

Udkast til bekendtgørelse om affaldstilsyn indebærer endvidere, at Miljøstyrelsen i forbindelse med et administrativt affaldstilsyn kan indhente en række oplysninger i et af styrelsen fastlagt format, jf. bekendtgørelsesudkastets § 5.

Det er intentionen, at Miljøstyrelsen primært vil indhente oplysninger efter bekendtgørelsesudkastets § 5 fra de virksomheder, der ikke har data i Affaldsdatasystemet (ADS). Det er endelig forventningen, at indhentningen af oplysninger vil ske ved, at virksomhederne vil blive bedt om at udfylde en blanket sendt til virksomhedernes e-boks.

Udkast til bekendtgørelse om affaldstilsyn indebærer endvidere, at Miljøstyrelsen ved det administrative affaldstilsyn udpeger konkrete produktionsenheder og puljer af produktionsenheder til fysisk affaldstilsyn, som tilsynsmyndighederne skal føre, jf. bekendtgørelsesudkastets § 4, stk. 1, og at tilsynsmyndighederne skal føre fysisk affaldstilsyn med konkrete produktionsenheder senest tre måneder efter Miljøstyrelsens udpegning, jf. bekendtgørelsesudkastets § 4, stk. 2.

Som følge af den politiske aftale fra 2022 skal hver 75. virksomhed blive udtrukket til et fysisk affaldstilsyn årligt. Denne frekvens stiger som udgangspunkt til hver 15. virksomhed årligt fra 2027.

Ved udpegning af puljer i bekendtgørelsesudkastets § 4, stk. 1, forstås et antal af fysiske affaldstilsyn uden angivelse af konkrete produktionsenheder, hvor tilsynsmyndighederne inden for antallet af affaldstilsyn i puljen selv kan vælge, hvilke konkrete produktionsenheder, som myndighederne vil føre fysisk affaldstilsyn med.

Særlige regler for virksomheder og husdyrbrug mv. omfattet af det regelmæssige miljøtilsyn

I dag er miljøtilsyn rettet mod f.eks. virksomheder og husdyrbrug mv. med en miljøgodkendelse. Miljøtilsyn skal sikre, at virksomhederne og husdyrbrugene mv. ikke forurener omgivelserne ud over det acceptable niveau og sikre, at de overholder vilkår i godkendelser og tilladelser samt direkte bindende krav i bekendtgørelser. Miljøtilsynet har fokus på f.eks. emissioner til luft, lugt i omgivelserne, støj til omgivelserne og forhold, der kan medføre forurening af jord og grundvand.

Udkast til bekendtgørelse om affaldstilsyn vil ikke medføre ændringer i reglerne herom.

Affaldstilsynet er omvendt rettet mod alle virksomheder. Affaldstilsynet skal sikre, at regler om håndtering af affald overholdes – f.eks. at affaldet sorteres og håndteres korrekt, at affald, der er egnet til materialenyttiggørelse, bliver genanvendt eller på anden måde nyttiggjort frem for f.eks. brændt – og at alle virksomheder omfattes af affaldstilsyn, f.eks. kontorer, detailbutikker, hoteller og restaurationer.

Det foreslås i udkast til bekendtgørelse om affaldstilsyn, at Miljøstyrelsen ikke fører administrativt affaldstilsyn med og ikke udpeger virksomheder og husdyrbrug mv., der er omfattet af det regelmæssige miljøtilsyn, til fysisk affaldstilsyn, jf. bekendtgørelsesudkastets § 6, stk. 1.

Det foreslås i den forbindelse samtidig, at tilsynsmyndighederne skal føre fysisk affaldstilsyn med virksomheder og husdyrbrug mv., der er omfattet af det regelmæssige miljøtilsyn, efter den angivne periode for basismiljøtilsyn, jf. udkast til bekendtgørelse om affaldstilsyns § 7, stk. 1. For virksomheder, der er omfattet af bekendtgørelse om miljøgodkendelse og samtidig sagsbehandling af ferskvandsdambrug skal der dog kun føres fysisk affaldstilsyn én gang i løbet af en treårig periode, jf. udkast til bekendtgørelse om affaldstilsyns § 7, stk. 2.

Ovennævnte foreslås for at sikre, at tilsynsmyndighederne, når de i dag udfører miljøtilsyn hos en virksomhed eller et husdyrbrug mv., der er underlagt et regelmæssigt miljøtilsyn (pt. omkring 40.000 virksomheder og husdyrbrug mv.), samtidig vil kunne føre et affaldstilsyn således, at der sikres *synergi mellem tilsynsperioderne*.

Det foreslås endvidere i bekendtgørelse om affaldstilsyn, at virksomheder, der er indberetningspligtige til Affaldsdatasystemet (ADS) – ud over affaldsproducerende virksomheder, der lader affald, som virksomheden har ansvar for, overføre fra Danmark – og som samtidig er omfattet af det regelmæssige miljøtilsyn, bliver omfattet af de samme regler som de virksomheder, der ikke er omfattet af det regelmæssige miljøtilsyn, jf. bekendtgørelsesudkastets § 6, stk. 2, og § 7, stk. 3.

Endelig foreslås det i udkast til bekendtgørelse om affaldstilsyn, at Miljøstyrelsen kan føre administrativt affaldstilsyn med og udpege en affaldsindsamler eller affaldsproducent, der er omfattet af det regelmæssige miljøtilsyn, til fysisk affaldstilsyn, når Miljøstyrelsen modtager en indberetning om en affaldsindsamler eller affaldsproducent fra et affaldsforbrændingsanlæg efter reglerne i bekendtgørelse om affald, jf. bekendtgørelsesudkastets § 6, stk. 3. Det bemærkes, at der i bestemmelsen henvises til en ny bestemmelse i bekendtgørelse om affald, der forventes at træde i kraft samtidig med udkast til bekendtgørelse om affaldstilsyn. Den indberetning, som der henvises til, er en indberetning fra en virksomhed, der driver et affaldsforbrændingsanlæg, om at virksomheden har afvist et affaldslæs ved virksomhedens modtagekontrol, fordi affaldslæset indeholder mere end et ikke uvæsentligt omfang affald egnet til materialenytiggørelse.

Bestemmelsen vil medføre, at affaldstilsynsmyndighederne får mulighed for at følge op på de indberetninger, der modtages i forbindelse med modtagekontrollen på affaldsforbrændingsanlæg.

Øjeblikkeligt påkrævet fysisk affaldstilsyn

Det foreslås i udkast til bekendtgørelse om affaldstilsyn, at bortset fra, når Miljøstyrelsen udpeger en produktionsenhed, en pulje af produktionsenheder eller for virksomheder og husdyrbrug mv. omfattet af det regelmæssige miljøtilsyn efter perioden for basismiljøtilsyn mv., må tilsynsmyndighederne kun føre fysisk affaldstilsyn, når øjeblikkeligt fysisk affaldstilsyn er påkrævet for at sikre virksomheders overholdelse af regler om affald udstedt i medfør af miljøbeskyttelseslovens kapitel 6, jf. bekendtgørelsesudkastets § 8.

Det følger af bestemmelsen, at tilsynsmyndighederne ikke må føre fysiske affaldstilsyn i andre tilfælde end de i § 8 i bekendtgørelsesudkastet nævnte tilfælde. Dog skal det bemærkes, at et fysisk affaldstilsyn i visse komplicerede tilsynssager vil kunne udgøres af flere besøg fra tilsynsmyndighederne på samme produktionsenhed.

Denne bestemmelse er endvidere tiltænkt den forventeligt meget sjældne situation, at der opstår et *akut behov* for et affaldstilsyn på en produktionsenhed, og den pågældende tilsynsmyndighed har opbrugt myndighedens pulje af produktionsenheder, og hensynet bag det fysiske affaldstilsyn ikke kan vente på, at Miljøstyrelsen udpeger produktionsenheden til et fysisk affaldstilsyn på baggrund af oplysninger om produktionsenheden fra tilsynsmyndigheden efter bekendtgørelsesudkastets § 9, stk. 2. Dette vil eksempelvis kunne være i forbindelse med håndteringen af affald fra et byggerenoveringsarbejde, der går meget stærkt, eller hvis en tilsynsmedarbejder kører forbi et affaldsbål på en virksomheds område og konstaterer, at en masse affald brændes af.

Tilsynsmyndighedernes afgivelse af oplysninger til Miljøstyrelsen

For at sikre at Miljøstyrelsens risikobaserede udpegning af virksomheder kontinuerligt bliver forbedret, foreslås det i udkast til bekendtgørelse om affaldstilsyn, at tilsynsmyndighederne senest én måned efter, at et fysisk affaldstilsyn er udført, skal give oplysninger om affaldstilsynet til Miljøstyrelsen i et af styrelsen fastlagt format, jf. bekendtgørelsesudkastets § 9, stk. 1.

Videregivelsen af oplysninger fra tilsynsmyndighederne til Miljøstyrelsen sker endvidere efter de generelle videregivelsesregler i henholdsvis forvaltningsloven, databeskyttelsesloven og databeskyttelsesforordningen.

Det er forventningen, at tilsynsmyndighederne vil skulle give Miljøstyrelsen ovennævnte oplysninger via et interface mellem de it-systemer, der benyttes af en lang række kommuner og Miljøstyrelsens it-system. Det er endvidere forventningen, at de kommuner, der ikke benytter it-systemerne, vil få mulighed for at uploade eller indtaste oplysningerne.

Gebyrfinansiering af affaldstilsyn

Det foreslås i udkast til bekendtgørelse om affaldstilsyn, at tilsynsmyndighederne skal opkræve gebyrer til dækning af alle myndighedernes omkostninger i forbindelse med affaldstilsyn, herunder for udpegning af konkrete produktionsenheder og puljer af produktionsenheder til fysisk affaldstilsyn, jf. bekendtgørelsesudkastets § 10, stk. 1. Det foreslås endvidere i udkast til bekendtgørelse om affaldstilsyn, at Miljøstyrelsen ikke kan opkræve gebyrer til dækning af it-driftsomkostninger til styrelsens risikomodel i forbindelse med risikobaseret udtrækning af produktionsenheder, jf. bekendtgørelsesudkastets § 10, stk. 2.

Bestemmelsen vil medføre, at de fysiske affaldstilsyn skal gebyrfinansieres 100 pct., mens de administrative tilsyn for en mindre dels vedkommende også skattefinansieres, da driften af Miljøstyrelsens risikomodel ikke gebyrfinansieres. Bestemmelsen vil endvidere medføre, at gebyr for de administrative tilsyn opkræves af Miljøstyrelsen, mens gebyr for de fysiske affaldstilsyn opkræves af tilsynsmyndighederne, det vil sige enten kommunerne eller Miljøstyrelsen.

Ved dækning af alle myndighedernes omkostninger forstås, at både myndighedens direkte og indirekte omkostninger i forbindelse med gebyrbelagte aktiviteter indgår i beregningen af taksten, herunder også den relevante andel af myndighedens omkostninger til overhead relateret til miljøarbejde. Gebyret kan f.eks. udgøres af omkostninger forbundet med udgifter til personale, ledelse, økonomistyring, HR-funktioner, husleje, IT-udgifter, drift af biler, transport mv.

I den foreslåede bestemmelse er der taget hensyn til, at kommunerne kan have individuelle takstberegningsmodeller, hvorfor den konkrete beregningsmetode overlades tilsynsmyndighederne. Tilsynsmyndighederne kan eventuelt søge inspiration i Budgetvejledning 2021, der i afsnit 2.3.1 beskriver fastsættelse af taksten for gebyrer på det statslige område, samt vejledning om prisfastsættelse, 2022, der i afsnit 3.3. ligeledes indeholder en beskrivelse af disse rammer.

Tilsynsmyndighederne vil efter den foreslåede bestemmelse enten kunne fastsætte et fast gebyr pr. affaldstilsyn eller f.eks. en timepris for et fysisk affaldstilsyn, der så beregnes i forbindelse med det enkelte konkrete affaldstilsyn.

Det foreslås endvidere i udkast til bekendtgørelse om affaldstilsyn, at tilsynsmyndighederne skal fastsætte gebyrtakster for et kalenderår og offentliggøre

de gældende gebyrtakster på myndighedernes hjemmesider, jf. bekendtgørelsesudkastets § 11.

Det er ikke tilstrækkeligt, at opgørelserne alene foretages skønsmæssigt, da der skal være balance mellem indtægter og udgifter i perioden. Gebyrer skal således fastsættes årligt for at sikre en konstant balance og gælde for et kalenderår.

Det bemærkes, at gebyret for affaldstilsyn er et andet gebyr end det gebyr, der kan tages i forbindelse med et miljøtilsyn efter reglerne herom.

Klage over afgørelser

Når tilsynsmyndighederne opkræver gebyrer for affaldstilsyn vil der kunne blive tale om, at myndighederne træffer afgørelser i forvaltningslovens forstand f.eks. i forbindelse med en klage over et gebyr. Det foreslås i udkast til bekendtgørelse om affaldstilsyn, at afgørelser ikke kan påklages til anden administrativ myndighed, jf. bekendtgørelsesudkastets § 12.

Erhvervsøkonomiske og administrative konsekvenser

De direkte erhvervsøkonomiske konsekvenser af udkast af bekendtgørelse om affaldstilsyn er de gebyrer, som bekendtgørelsesudkastet skaber hjemmel for at opkræve, hvilket er opgjort til hhv. 14,1 mio. kr. i 2025 og til 28,2 mio. kr. årligt fra 2026.

Kvantificeringsskema for erhvervsøkonomiske konsekvenser

	Positive konsekvenser/mindreudgifter (hvis ja, angiv omfang)	Negative konsekvenser/merudgifter (hvis ja, angiv omfang)
Økonomiske konsekvenser for erhvervslivet	Skatter, afgifter mv.: 0 kr. Øvrig efterlevelse: - heraf Direkte besparelser (løbende): 0 kr. Produktionsmuligheder: 0 kr.	Skatter, afgifter mv.: 14,1 mio. kr. i 2025 og 28,2 mio. kr. årligt fra 2026. Øvrig efterlevelse: - heraf Direkte omkostninger (omstilling): 0 kr. Direkte omkostninger (løbende): 0 kr. Produktionsbegrænsninger: 0 kr.

Udkast til bekendtgørelse om affaldstilsyn har været sendt til Erhvervsstyrelsens Område for Bedre Regulering (OBR) med henblik på en vurdering af de administrative konsekvenser for erhvervslivet. OBR vurderer, at bekendtgørelsesudkastet medfører administrative konsekvenser i form af begrænsede administrative omkostninger for erhvervslivet.

Innovations- og iværksættertjekket

Miljøstyrelsen vurderer, at innovations- og iværksættertjekket ikke er relevant for udkast til bekendtgørelse om affaldstilsyn. Erhvervsstyrelsens Område for Bedre Regulering (OBR) har i forbindelse med fremsendelsen af bekendtgørelsesudkastet ikke haft bemærkninger hertil.

Forholdet til EU-retten

Udkast til bekendtgørelse om affaldstilsyn fastsætter nationale regler, der ikke udgør implementering af EU-lovgivning.

Udkast til ændring af vejledning om bekendtgørelse om miljøtilsyn

Som konsekvens af udkast til bekendtgørelse om affaldstilsyn foreslås en række præciseringer i Miljøstyrelsens vejledning om bekendtgørelse om miljøtilsyn, der kan findes her: <https://miljotilsynsvejledning.dk/>. Forslag til ændringer af vejledningens afsnit 3.2.1, 3.3, 3.3.2.2, 3.5.3.1, 3.5.3.2, 3.5.4.1, 3.5.4.2, 4.2.2, 4.2.3 og 4.5 fremgår af dokumentet "Udkast til ændring af vejledning om bekendtgørelse om miljøtilsyn".

Udkast til bekendtgørelse om affaldstilsyn er sendt i høring hos de parter, der fremgår af vedlagte liste.

Udkast til bekendtgørelse om affaldstilsyn forventes at træde i kraft 1. januar 2025.

Eventuelle spørgsmål til bekendtgørelsesudkastet kan rettes til undertegnede.

Med venlig hilsen

Nanna Binø Møller
Chefkonsulent
Mail: nandb@mst.dk
Tlf.: 20 18 06 19